

Aan de voorzitters en secretarissen van de Zuid-Hollandse WBE's

Beste WBE's,

Faunabeheerplannen en juridische procedures

De provincie Zuid-Holland en de FBE Zuid-Holland informeren jullie hierbij over de stand van zaken rondom de nieuwe faunabeheerplannen voor jacht- en vrijgestelde soorten. Een recente uitspraak van de Raad van State over een faunabeheerplan voor Noord-Holland heeft serieuze consequenties, ook voor de uitvoering van het faunabeheer in Zuid-Holland. Daarnaast vonden gisteren de zittingen plaats bij de Raad van State over het vossen- en konijnenbeheer in Zuid-Holland. De uitspraken in deze zaken zijn van belang voor de nieuwe faunabeheerplannen en de daarop gebaseerde ontheffingen.

Het voorgaande heeft gevolgen voor de planning maar ook voor de inhoud van de nieuwe faunabeheerplannen. Het is onvermijdelijk dat de mogelijkheden voor faunabeheer aanzienlijk worden beperkt. Hierna lichten we dit per diersoort toe. We hebben geprobeerd dit kort maar begrijpelijk te doen maar zaken zijn complex. Als jullie nadere vragen hebben, kunnen jullie deze aan de FBE stellen.

Met vriendelijke groet,

Mede namens de provincie Zuid-Holland,
Mariette Huber
Directeur Faunabeheereenheid Zuid-Holland

 www.fbezh.nl

 085 - 2103628 (bereikbaar tussen 09:00 en 12:00)

Uitspraak landelijke vrijstelling

De FBE heeft jullie eerder bericht over de uitspraak van 19 april jl. over het goedkeuringsbesluit van een Noord-Hollands faunabeheerplan. De Raad van State heeft geoordeeld dat de minister de landelijke vrijstellingen (kauw, zwarte kraai, houtduif, Canadese gans, vos, konijn) onvoldoende heeft onderbouwd. De Raad van State heeft de vrijstellingen niet buiten werking gesteld maar heeft zich op het standpunt gesteld dat uitvoering afhankelijk is van de onderbouwing die hiervoor is gegeven in het faunabeheerplan. Aan deze onderbouwing hebben ze vergaande eisen gesteld. Dit betekent dat het faunabeheerplan voldoende concrete/plaats-specifieke en/of wetenschappelijke gegevens moet bevatten om het volgende te onderbouwen.

- a. De desbetreffende soort veroorzaakt ernstige schade; voor de onderbouwing is de schadehistorie van belang in een specifiek gebied.
- b. Er is geen bevredigende alternatieve oplossing om deze schade te voorkomen.
- c. Het voorgestelde beheer heeft geen effect op de staat van instandhouding.

Aan al deze eisen kan niet worden voldaan o.a. omdat er weinig tot geen schadegegevens zijn en veel soorten zich in een ongunstige staat van instandhouding bevinden. De uitspraak van de Raad van State ziet alleen op de uitvoering van de vrijstelling en dus niet op uitvoering van de jacht. Hiervoor hoeven provincie en FBE alleen aan onderdeel c te voldoen.

Hoe nu verder

De Zuid-Hollandse faunabeheerplannen voor de jacht- en vrijgestelde soorten (m.u.v. Canadese gans) lopen tot half juli 2023. De FBE heeft vervangende plannen in voorbereiding maar moet nu de concept-faunabeheerplannen aanpassen op basis van deze uitspraak. Dat leidt onvermijdelijk tot vertraging. Ook is het, gezien het vorenstaande, nog de vraag of het gaat lukken om al deze plannen 'Raad van State-proof' te krijgen. Het in lijn brengen van de faunabeheerplannen met de

uitspraak van de Raad van State heeft consequenties. Dit is verwerkt in onderstaand overzicht per betrokken diersoort.

Vos

Voor het vossenbeheer dat kan worden uitgevoerd op de landelijke vrijstelling en daarnaast op ontheffing voor beheer met het geweer in de nacht, geeft de staat van instandhouding van de vos waarschijnlijk geen onderbouwingsproblemen. Echter gegevens over schade, waaronder (regionale) predatie- en onderzoeksgegevens, zijn waarschijnlijk nog van onvoldoende omvang en kwaliteit om het beheer te onderbouwen. Op 16 mei 2023 was de zitting bij de Raad van State waarin men zich boog over ons hoger beroep aangaande de ontheffing voor afschot in de nacht. De uitspraak wordt op zijn vroegst eind juni verwacht. Deze uitspraak geeft naar verwachting belangrijke aanwijzingen over de benodigde onderbouwing van al het vossenbeheer. Dit leidt ertoe dat de provincie pas na de zomer kan besluiten over het nieuwe faunabeheerplan. Dit betekent dat het beheer van de vos in ieder geval volledig stil komt te liggen van 16 juli tot de goedkeuring van het nieuwe faunabeheerplan.

Het is nog niet duidelijk in hoeverre de landelijke vrijstelling kan worden uitgevoerd op basis van het nieuwe faunabeheerplan. Het kan zijn dat vossenbeheer alleen wordt toegestaan op basis van gebiedsontheffingen waarvoor voldoende onderbouwing is.

Konijn

Konijnen bevinden zich in een ongunstige staat van instandhouding maar er is wel onderbouwing voor beheer van konijnen op industrieterreinen, bij infrastructuur en op sportvelden. Ook voor het konijnenbeheer geldt dat de Raad van State zich op 16 mei boog over het hoger beroep van de FBE. Ondanks het feit dat de uitspraak waarschijnlijk niet op tijd komt om nog te worden verwerkt in het nieuwe faunabeheerplan, biedt de FBE het nieuwe plan binnenkort ter goedkeuring bij de provincie aan. Dit omdat het beheer vanwege de veiligheidsrisico's niet al te lang stil kan liggen.

Er is onvoldoende onderbouwing voor beheer ter voorkoming van landbouwschade. Sinds vorig jaar is de jacht op het konijn door de minister gesloten vanwege de landelijke ongunstige staat van instandhouding. Voorgaande betekent dat konijnen in Zuid-Holland vanaf 16 juli alleen nog kunnen worden beheerd op specifieke locaties in het kader van de volksgezondheid of openbare veiligheid.

Fazant, wilde eend, haas en houtduif

Fazant, wilde eend, haas en houtduif zijn soorten waarop de jacht in Zuid-Holland is geopend. De minister heeft aangekondigd dat dit in ieder geval zo blijft voor het seizoen 2023-2024, ondanks het oordeel dat er sprake is van een landelijk ongunstige staat van instandhouding. Gelet op de huidige juridische stand van zaken, kunnen de faunabeheerplannen voor deze soorten worden goedgekeurd en het voornemen is om dat voorafgaand aan het aanstaande jachtseizoen te doen. Sluiting van de jacht op deze soorten is niet aan de provincie maar aan de minister. We kunnen echter niet uitsluiten dat nieuwe juridische procedures een risico gaan vormen voor de uitvoering van de jacht op deze soorten.

Voor de houtduif geldt er ook een landelijke vrijstelling. Deze vrijstelling kan vanaf 16 juli 2023 niet meer worden gebruikt omdat er onvoldoende onderbouwing is voor schade aan landbouwgewassen. De schade door houtduif aan landbouwgewassen komt in beginsel in aanmerking voor een tegemoetkoming. De praktijk moet uitwijzen tot welk schadebedrag dat leidt. Pas nadat er voldoende schade is gedocumenteerd, kunnen eventueel noodzakelijke ontheffingen worden verleend.

Zwarte kraai

Voor de zwarte kraai is er een landelijke vrijstelling. Deze vrijstelling kan vanaf 16 juli 2023 niet meer worden gebruikt omdat er onvoldoende onderbouwing is voor de schade

(landbouwgewassen en predatie). De schade door zwarte kraai aan landbouwgewassen komt in beginsel in aanmerking voor een tegemoetkoming. De praktijk moet uitwijzen tot welk schadebedrag dat leidt. Pas nadat er voldoende schade is gedocumenteerd, kunnen eventueel noodzakelijke ontheffingen worden verleend.

Het beheer ter voorkoming van predatie wordt toegestaan op basis van gebiedsontheffingen waarvoor voldoende onderbouwing is. Deze onderbouwing is er op het ogenblik nog niet.

Kauw

Voor de kauw is er een landelijke vrijstelling. Deze vrijstelling kan vanaf 16 juli 2023 niet meer worden gebruikt omdat er onvoldoende onderbouwing is voor de schade aan landbouwgewassen. De schade door kauw aan landbouwgewassen komt in beginsel in aanmerking voor een tegemoetkoming. De praktijk moet uitwijzen tot welk schadebedrag dat leidt. Pas nadat er voldoende schade is gedocumenteerd, kunnen eventueel noodzakelijke ontheffingen worden verleend.

Voor de duidelijkheid hierbij de informatie per soort samengevat:

Soort	Wat staat vast?	Opmerkingen
Vos	Geen beheer (vrijstelling en/of ontheffing) vanaf 16 juli 2023	Afhankelijk van onderbouwing en uitspraak Raad van State is er beheer, provinciebreed of per regio, mogelijk; op zijn vroegst na de zomer.
Konijn	Geen jacht en ook geen beheer (vrijstelling en/of ontheffing) t.b.v. landbouwgewassen vanaf 16 juli 2023	Beheer (vrijstelling en/of ontheffing) op specifieke locaties ter bescherming van volksgezondheid en openbare veiligheid blijft mogelijk (tenzij een rechter hier ook op ingrijpt).
Fazant, wilde eend, haas, houtduif	Er wordt ingezet op het mogelijk maken van de Jacht in seizoen 2023-2024. Geen beheer (vrijstelling en/of ontheffing) vanaf 16 juli 2023.	Er zijn risico's voor de uitvoering van de jacht gezien de staat van instandhouding en het vatbaar zijn van het goedkeuringsbesluit faunabeheerplan voor bezwaar en beroep. Afhankelijk van de onderbouwing is er beheer per locatie ter bescherming van landbouwgewassen mogelijk; na opbouwen schadehistorie.
Zwarte kraai	Geen beheer (vrijstelling en/of ontheffing) vanaf 16 juli 2023	Afhankelijk van onderbouwing is er beheer, provinciebreed of per regio, mogelijk ter voorkoming van predatie; op zijn vroegst na de zomer. Afhankelijk van onderbouwing is er beheer per locatie ter bescherming van landbouwgewassen mogelijk; na opbouwen schadehistorie.
Kauw	Geen beheer (vrijstelling en/of ontheffing) per 16 juli 2023	Afhankelijk van onderbouwing is er beheer per locatie ter bescherming van landbouwgewassen mogelijk; na opbouwen schadehistorie.

Als wij voorzichtig naar de toekomst kijken, is het onze inschatting dat we vaker moeten werken op basis van een regionale aanpak. De problematiek verschilt per gebied en per soort en dat kan ertoe leiden dat ontheffingen per WBE worden verleend. Een goede registratie van schade, waaronder predatie, is daarmee voor iedereen van groot belang.

Overige juridische procedures

- **Faunabeheerplan knobbelzwaan.** Tegenpartijen zijn Dierenradar en de Faunabescherming. Zitting bij Raad van State is geweest op 4 april. Uitspraak wordt niet eerder dan eind mei verwacht.
- **Ontheffing reeënbeheer.** Tegenpartij is de Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland. Zitting bij de rechtbank is geweest op 16 februari. Uitspraak wordt elk moment verwacht.
- **Ontheffingen ganzenbeheer (vier procedures).** Tegenpartijen zijn Animal Rights/Fauna4life en de Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland. Nog geen zittingen bij rechtbank gepland.
- **Faunabeheerplan meeuwen in havengebieden.** Tegenpartij is de Faunabescherming. Nog geen zitting bij rechtbank gepland.

Bij alle procedures trekken provincie en/of Omgevingsdienst Haaglanden en FBE samen op.